

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ

Кафедра фінансів

Олена СТАЩУК

Микола КАРЛІН

Наталія ПРОЦЬ

***Методичні рекомендації для написання
випускної кваліфікаційної роботи магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок***

Луцьк-2024

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 3 від 21 листопада 2024 р.)

Рецензенти:

Данилюк Т. І. кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та торгівлі, декан факультету економіки та управління Волинського національного університету імені Лесі Українки

Стащук О. В., Карлін М. І., Проць Н. В. Методичні рекомендації для написання випускної кваліфікаційної роботи магістра зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок [електронне видання] Луцьк, ВНУ ім. Лесі Українки, 2024. 44 с.

Методичні рекомендації до написання випускних кваліфікаційних робіт містять основні вимоги до вибору теми наукового дослідження, вимоги до їх написання та оформлення, а також до їх захисту робіт та зразки супровідних документів. Методичні рекомендації розроблені на основі чинного законодавства України, нормативних документів Міністерства освіти і науки України, Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Рекомендовано для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	4
2. Вимоги до вибору теми та складання плану кваліфікаційної роботи магістра.....	6
2.1. Вибір і затвердження теми кваліфікаційної роботи.....	6
2.2. Підбір та опрацювання інформаційного матеріалу.....	7
2.3. Робота над планом наукового дослідження	8
3. Вимоги до структури та змісту кваліфікаційної роботи.....	9
4. Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи	
4.1. Загальні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи.....	14
4.2. Оформлення таблиць та ілюстрацій.....	15
4.3. Написання формул.....	18
4.4. Посилання на використані джерела.....	18
4.5. Формування списку використаних джерел.....	20
4.6. Оформлення додатків.....	21
5. Типові помилки та недоліки при написанні кваліфікаційної роботи та шляхи уникнення.....	22
6. Підготовка, порядок та процедура захисту кваліфікаційних робіт	
6.1. Процедура попереднього захисту кваліфікаційних робіт на кафедрі.....	22
6.2. Рецензування кваліфікаційних робіт.....	23
6.3. Захист кваліфікаційних робіт	24
7. Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт.....	27
8. Політика академічної доброчесності при написанні кваліфікаційних робіт.....	26
9. Додатки	

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Згідно з навчальними планами підготовки фахівця з вищою освітою, випускна кваліфікаційна робота (далі – ВКР) – один із видів державної атестації студентів, яку виконують здобувачів освітніх ступенів «магістр». Через випускну кваліфікаційну роботу студент доводить рівень власної кваліфікації, уміння здійснювати науковий пошук і самостійно вирішувати наукові та практичні проблеми.

Випускна кваліфікаційна робота – це вид наукової роботи, який дає можливість виявити рівень наукової підготовки студента з означеного фаху. Виконання випускної кваліфікаційної роботи та її захист перед екзаменаційною комісією (далі – ЕК) є перевіркою підготовки фахівця до самостійної діяльності за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, його здібностей самостійно аналізувати стан теоретичних та практичних проблем у галузі фінансів, банківської справи та страхування, розробляти необхідні пропозиції.

Основне завдання випускної кваліфікаційної роботи – продемонструвати рівень наукової кваліфікації автора, вміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання. Вона має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним підсумком підготовки за відповідною освітньо-професійною програмою та є оригінальним науковим дослідженням здобувача, що має практичну цінність для підприємств, організацій, установ, органів місцевого самоврядування тощо.

Виконання випускної кваліфікаційної роботи спрямовано на набуття здобувачами освіти такої інтегральної компетентності, як здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Виконання випускної кваліфікаційної роботи має на меті:

- систематизацію, закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, формування навичок застосування цих знань під час розв'язання конкретних науково-методичних і науково-практичних задач;

- розвиток навичок самостійної науково-дослідної роботи й оволодіння методикою теоретичних, методичних науково-практичних досліджень, використаних під час виконання випускної кваліфікаційної роботи;

- набуття досвіду з аналізу отриманих результатів досліджень, формулювання нових висновків і положень, набуття досвіду з їх прилюдного захисту.

Для досягнення інтегральної компетентності кваліфікаційна робота забезпечує набуття студентами таких загальних та фахових компетентностей, як:

Загальних компетентностей:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальних компетентностей:

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР05. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень.

ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПР07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

Метою рекомендацій є надання необхідної методичної допомоги здобувачам в підготовці, оформленні та захисті випускної кваліфікаційної роботи. В основу методичних рекомендацій покладено вимоги Положення про випускні кваліфікаційні роботи (проекти) ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/qyjmcy>)

Виконання ВКР складається з таких організаційних етапів:

- 1) підготовчий (вибір теми ВКР, актуалізація проблематики дослідження);
- 2) основний (систематизація інформаційних джерел, збирання фактичного матеріалу, формулювання висновків та рекомендацій, підготовка публікацій з тематики ВКР);
- 3) оформлювальний (здійснюють під час проходження переддипломної практики);
- 4) підсумковий (отримання відгуку керівника роботи, рецензії спеціаліста з відповідного профілю, проведення попереднього захисту на кафедрі, отримання рекомендації кафедри про допуск ВКР до захисту).

2. ВИМОГИ ДО ВИБОРУ ТЕМИ ТА СКЛАДАННЯ ПЛАНУ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Вибір і затвердження теми ВКР

Розпочинається процес написання випускної кваліфікаційної роботи з вибору *проблеми дослідження*, її осмислення та обґрунтування. Вибір проблеми значною мірою визначає стратегію дослідження взагалі і напрямки наукового пошуку зокрема. Здобувач самостійно обирає напрям дослідження (Додаток А).

Тематика випускних кваліфікаційних робіт щорічно коригується з урахуванням набутого досвіду, пропозицій стейкхолдерів та роботодавців, які беруть участь у розробці освітньо-професійної програми спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

При формуванні теми потрібно уникати ситуації, за якої вони б повторювались двома чи більше виконавцями. Дублювання можливе лише у виняткових випадках, коли необхідно забезпечити вирішення певних наукових і практичних завдань. Автори подібних тем мають уточнити основні аспекти своєї роботи, застосовувати різні підходи.

При бажанні здобувач може запропонувати власну тему ВКР, якщо у наведеному переліку її немає. Вибираючи тему наукової роботи слід мати на увазі, що комплексні теми часто бувають поверхневими і недостатньо самостійними. Натомість вузька тема проробляється докладніше і глибше.

Вибір теми ВКР завершується формулюванням теми. Назва ВКР роботи

повинна бути якомога короткою та лаконічною, відповідати обраній спеціальності та суті вирішуваної наукової проблеми, вказувати на мету дослідження, його предмет і об'єкт, містити проблему, що має бути розкрита.

На етапі вибору теми дослідження здобувачі знайомляться із запропонованими кафедрою напрямками випускних кваліфікаційних робіт, опрацьовують широке коло літературних джерел, формують тему роботи та звертаються із заявою на кафедру фінансів про її затвердження (Додаток Б).

Основними критеріями вибору теми є: актуальність, елементи новизна, ступінь вивчення теми, наявність інформаційної та аналітичної бази для виконання ВКР.

Завідувач кафедри відповідно до поданих заяв розподіляє теми і виконавців за науковими керівниками, враховуючи прохання студентів про призначення їм керівника, фах професорсько-викладацького складу та обсяг навчальних годин, виділених для керівництва ВКР.

Затвердження тем ВКР та призначення наукових керівників для здобувачів освіти впродовж вересня першого року навчання на засіданні кафедри. Заяву студента підписують завідувач відповідної кафедри, науковий керівник та декан факультету; вона зберігається на кафедрі.

Після затвердження теми і плану керівник видає студенту **завдання** за встановленою формою (Додаток В). Завдання передбачає перелік та послідовність виконання дослідження та терміни представлення матеріалу науковому керівнику. Кожен виконавець зобов'язаний чітко дотримуватися визначених завданням термінів.

Тема ВКР може бути уточнена лише за згодою наукового керівника та затверджена на засіданні профільної кафедри та вченої ради факультету.

2.2. Підбір та опрацювання інформаційного матеріалу

Виходячи з обраної проблематики студент самостійно підбирає необхідний інформаційний матеріал. Інформаційну базу дослідження складають бібліографічні, інформаційні й довідкові видання, цифровий і фактичний матеріал, законодавчо-нормативні документи тощо.

Перегляду повинні підлягати всі можливі види джерел інформації, зміст яких пов'язаний з обраною темою магістерської (дипломної) роботи. вітчизняних, так і зарубіжних, які працюють над науковими проблемами, пов'язаними з темою магістерської (дипломної) роботи.

Разом з тим, здобувач обов'язково знайомиться із публікаціями останніх двох-трьох років. Рекомендуємо опрацювати такі періодичні видання: *українські*: “Фінанси України”, “Банківська справа”, “Економіка України”, “Регіональна економіка”, “Вісник Національного банку України”, “Економічний часопис ВНУ

ім. Лесі Українки”, “Світ фінансів”, “Економіст”, “Актуальні проблеми економіки”, “Підприємництво, господарство, право”, «Економіка та суспільство».

Важливим джерелом інформаційного забезпечення є новітні інформаційні технології, які базуються на використанні комп’ютерної техніки і телекомунікацій, а також база даних мережі Internet.

Здобувач вивчає законодавчі та нормативні документи, укази Президента, постанови Кабінету Міністрів, які друкуються у Відомостях Верховної Ради та Офіційному Віснику України, рішення органів місцевого самоврядування.

Для вивчення обраної теми здобувач знайомиться також з підручниками й навчальними посібниками як вітчизняних, так і зарубіжних авторів.

На основі підбраного до теми дослідження інформаційного матеріалу складається список використаної літератури, який у процесі її вивчення буде постійно поповнюватись. У зв’язку з цим, кінцевий список літературних джерел формується після написання роботи.

Діяльність з отримання інформації, необхідної для досягнення поставленої у дослідженні мети і завдань, включає збирання, накопичення й узагальнення фактів. Вибираються й ретельно аналізуються літературні джерела, занотовуються найцікавіші положення як фрагменти майбутньої роботи. Матеріали повинні збиратися цілеспрямовано, залежно від мети і завдань наукового дослідження. Склад і структура цих матеріалів мають відповідати темі дослідження.

Робота над пошуком необхідної літератури починається з огляду систематичних та алфавітних каталогів наукових бібліотек. Спочатку переглядаються джерела, які містять загальні відомості, і, відповідно, дають загальні уявлення про проблему. Потім дослідник опрацьовує літературні джерела, з яких можна почерпнути більш детальні відомості про об’єкт і предмет дослідження, основні теоретичні й методологічні засади його вивчення.

Основну увагу автор повинен акцентувати на монографічній літературі та сучасних публікаціях у наукометричних базах, де містяться підсумки раніше проведених досліджень, викладаються концепції, формулюються теоретичні, методологічні й практичні проблеми, накопичуються й коментуються факти.

2.3. Робота над планом наукового дослідження

План є обов’язковим і надзвичайно важливим атрибутом майбутньої ВКР. Він визначає загальну спрямованість дослідження, дозволяє логічно та послідовно пов’язати окремі проблеми обраної і розкритої в тексті роботи теми.

При цьому слід мати на увазі, що всі проблеми пов’язані *єдиною метою дослідження*. Дослідження потрібно починати із загальних теоретичних

положень, а потім переходити до аналізу конкретних явищ і процесів з використанням статистичних даних та фінансової звітності.

План самостійно складається здобувачем після опрацювання інформаційних джерел, погоджується з науковим керівником, коригується при потребі та затверджується.

План розробляють, виходячи з вибраної теми, сформульованих мети і завдань дослідження, обізнаності з предметом тощо. План повинен складатися зі вступу, трьох розділів, які деталізуються параграфами, висновків і пропозицій, списку використаних джерел, додатків. Разом з тим його не слід переобтяжувати надмірною кількістю параграфів.

Орієнтовний зразок плану випускної кваліфікаційної роботи наведено у Додатку Д.

Слід пам'ятати, що від того, наскільки виважено та вдало складено план, залежить правильність і повнота висвітлення теми, глибина розгляду проблеми, логіка викладу матеріалу.

3. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Робота повинна містити такі елементи:

- Титульна сторінка роботи (Додаток Ж),
- супровідні документи: завдання на випускну кваліфікаційну роботу, рецензія на випускну кваліфікаційну роботу, відзив наукового керівника, подання голові ЕК на випускну кваліфікаційну роботу (Додаток В, Додаток З, Додаток К);
- анотація (Додаток Л);
- зміст (Додаток Н);
- перелік умовних позначень (за необхідності);
- вступ;
- основну частину, яка складається з трьох розділів,
- висновки;
- список використаних джерел,
- додатки.

Титульна сторінка є першою сторінкою випускної кваліфікаційної роботи. Взірець оформлення титульної сторінки випускної кваліфікаційної роботи, яка виконується здобувачами факультету економіки та управління Волинського національного університету імені Лесі Українки, наведено у додатку Ж.

Супровідні документи : завдання на випускну кваліфікаційну роботу,

рецензія на випускню кваліфікаційну роботу, відзив наукового керівника, подання голові ДЕК на випускню кваліфікаційну роботу (Додаток В, Додаток З, Додаток К).

Анотація (Summary) до випускної кваліфікаційної роботи є коротким викладом змісту дослідження студента загальним обсягом 1900 – 2000 знаків з пробілами. Анотація складається українською та англійською мовами та не повинна перевищувати 3 сторінки кожна. Орієнтовний зразок анотації до випускної кваліфікаційної роботи наведено у Додатку Л. У анотації зазначається прізвище та ініціали автора, тема роботи, стислий виклад результатів дослідження, практичне значення роботи та ключові слова. Кількість ключових слів – не більше 10.

Зміст подають на другій сторінці кваліфікаційної роботи. Заголовки змісту мають точно повторювати заголовки в текстовій частині.

Перелік умовних позначень. Якщо у випускній кваліфікаційній роботі використовується специфічна термінологія, маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо, то їх перелік можна подати у вигляді окремого списку - переліку умовних позначень. Перелік друкують двома колонками: зліва за абеткою наводять скорочення, справа - їх детальне тлумачення. Перелік не складають, якщо терміни, позначення тощо повторюються менше трьох разів. У цьому випадку їх тлумачення дається у тексті при першому згадуванні.

Вступ (обсяг 2 – 4 друкованих сторінки) дає загальну характеристику проведеного дослідження. Особливої уваги вимагає оформлення вступу, де розкривається сутність і стан вивчення наукової проблеми та її значущість, дається обґрунтування необхідності проведення дослідження. У вступі подають загальну характеристику випускної кваліфікаційної роботи у рекомендованій нижче послідовності:

1. **Актуальність теми.** Обґрунтування актуальності вибраної теми ВКР проводиться шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв’язаннями проблеми (наукової задачі) та свідчить про відповідність теми дослідження сучасним потребам певної сфери діяльності та перспективам її розвитку. Достатньо кількома реченнями висвітлити сутність проблеми дослідження, її соціальну значущість, значення для подальшого розвитку теорії і практики.

2. **Мета і завдання дослідження.** Мета роботи повинна узгоджуватися з назвою наукової роботи і містити не тільки очікувані результати, а й вказувати, на яких наукових передумовах вона ґрунтується, яким чином досягається. Не слід формулювати мету як “Дослідження...”, “Вивчення...”, тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на результати наукової розробки. Наприклад, *мету* для обраної нами як взірць теми “Формування та виконання місцевих бюджетів за доходами: проблемні аспекти та шляхи вдосконалення” можна сформулювати наступним чином: *оцінка стану, методики та практики формування і виконання*

місцевих бюджетів за доходами, розробка основних напрямків удосконалення механізму формування і виконання доходів місцевих бюджетів.

Результати наукового дослідження слід формулювати як: “розв’язання наукової проблеми, розробка теоретичних положень, науково обґрунтованих рішень”, впровадження яких є значним внеском в розвиток певної сфери діяльності.

Мета наукового дослідження реалізується через конкретні *завдання*, які формулюють у формі переліку дій: “вивчити...”, “проаналізувати...”, “встановити...”, “пояснити...”, “узагальнити...”, “обґрунтувати...”, “описати...”, “визначити...” тощо. Формулювати завдання потрібно якомога ретельніше, деталізуючи мету, оскільки опис їх вирішення складає зміст окремих параграфів наукового дослідження.

3. Об’єкт дослідження. Об’єкт - це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення. По суті, об’єкт є матеріальним явищем, яке має фізичні межі. Об’єктом фінансової науки є доходи, видатки, бюджет, фінансові ресурси, фонди тощо.

4. Предмет дослідження міститься в межах об’єкта і становить частину від цілого (тобто об’єкта). Об’єкт і предмет співвідносяться як загальне і часткове. В об’єкті виділяється та його частина, яка й стане предметом дослідження. Саме на предмет спрямована увага автора, оскільки він має визначати назву роботи. По суті, предметом є поняття та категорії, які характеризують особливі якості об’єкта, його найбільш значущі властивості. **Наприклад**, об’єктом для обраної нами теми будуть доходи місцевих бюджетів; *предметом* - економічні відносини, пов’язані з формуванням грошових фондів органів місцевого самоврядування та забезпеченням їх виконання.

Предметом фінансової науки є економічні відносини, закономірності, принципи, методи, методологія тощо.

5. Матеріал дослідження. Вказати джерела фактичного матеріалу, який оприлюднюється в роботі. *Інформаційно-фактологічну основу дослідження* складають наукові положення сучасної економічної теорії; концепції економічного розвитку; нормативно-правові документи; дані офіційної статистики; теоретичні висновки та узагальнення вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів, що містяться у монографічній, спеціальній та періодичній літературі; матеріали науково-практичних конференцій; аналітичні дані окремих підприємств тощо.

6. Наукова новизна — коротка анотація нових положень або рішень, запропонованих автором особисто, з обов’язковою вказівкою на відмінність цих положень від вже відомих («удосконалено», «уточнено», «дістало подальший розвиток»).

7. Практичне значення одержаних результатів. Подається інформація про можливість використання результатів дослідження у практичній діяльності підприємств, установ, організацій або при вивченні освітньої компоненти.

8. Апробація результатів дослідження та публікації. (наводяться дані щодо участі автора в конференціях та щодо публікацій автора у фахових виданнях України за темою дослідження).

Основна частина. Основний зміст ВКР містить ґрунтовний виклад матеріалу дослідження: теоретичне дослідження сутності економічних категорій, явищ і процесів, що досліджуються; методологію організації у сучасних умовах; аналіз ефективності функціонування та напрямки вдосконалення відповідно до вимог економічних реформ держави.

У **першому розділі** викладаються теоретичні положення, які є важливими для розв'язання поставлених завдань і досягнення поставленої мети. У теоретичній частині розкривається ступінь розробки проблеми в сучасній науковій літературі, даються визначення використаних у роботі термінів і понять, узагальнюються підходи до розв'язання проблеми. У даному розділі, залежно від обраної теми, дається огляд питання, вказується, хто саме і під яким кутом зору торкався даної проблеми. Тут можуть міститися відомості про характер матеріалу, обраного для дослідження, наприклад, про автора першотвору, про сам першотвір, про перекладача. Обсяг цього розділу – до 12 сторінок.

Викладення матеріалу повинно бути чітким, послідовним і логічним (в основному за методом дедукції – від загального до окремого), підкріплюватися посиланнями на наукові джерела. Задля цього не слід нехтувати вживанням певних вставних фраз безособового характеру, таких як: *останнім часом дослідження з...; новітні дослідження...; у контексті сучасної парадигми досліджень...; сучасна фінансова наука досліджує...; при вивченні ... значна увага науковців приділялася...; подальший розвиток досліджень з...; у світлі вищесказаного...; як вже зазначалося...; на наш погляд...; отже...; необхідно відзначити, що...; відомо (загальновідомо), що...; оскільки...; встановлено, що...; відправною точкою ... у визначенні ... було...; поділяючи точку зору ...ми вважаємо...; беручи до уваги...; з іншого боку...; нарешті...; перш за все...; по-перше...; аналіз вираження ... свідчить про...; звернення до концепції...; уявлення про...; підхід до вивчення...; як стверджує...; у більшості робіт...; специфіка ... полягає в...; не дивлячись на...; поштовхом для створення...; при цьому... та інше. У кінці розділу зазначають основні висновки, які отримав студент в результаті проведеного дослідження.*

У **другому розділі**, як правило, обґрунтовують вибір напрямку дослідження, проводять виклад загальної методики й основних методів розв'язання проблемних

питань з обраної теми. Автор має виявити рівень володіння науковими методами, а також способи їх використання для отримання результату.

Автором проводиться систематизація й узагальнення фактів, їх візуальна ілюстрація, інтерпретація виявлених тенденцій і закономірностей. При цьому автор проводить практичне дослідження та аналіз досліджуваних питань на прикладі конкретної (чи декількох) господарюючої структури опираючись на бухгалтерські та статистичні дані. Чіткому викладенню результатів дослідження в практичній частині допоможуть такі фрази: *у представленій роботі...; наступний приклад свідчить/демонструє/ілюструє...; таким чином, проведений аналіз довів, що...; у цілому проведене дослідження дозволяє стверджувати, що...; у ході дослідження були проаналізовані...; результати роботи дають підстави вважати, що...; у центрі нашої уваги...; у процесі дослідження виникла необхідність...; нами було встановлено...; у результаті дослідження було помічено...; як показало наше дослідження...; як свідчать результати аналізу...; аналіз статистичного матеріалу показав...; застосування ... методу (аналізу) дозволило встановити...; механізм відтворення...; аналіз інструментів реалізації ... показав...; керуючись принципом... тощо. Рекомендований обсяг 2 розділу роботи становить 22 – 24 сторінки друкованого тексту.*

У третьому розділі викладають результати досліджень автора. Студент повинен дати оцінку повноти вирішення поставлених задач, достовірності одержаних результатів, їх порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних авторів, обґрунтувати перспективи подальшої розробки проблеми, можливості запровадження у практику та напрями вдосконалення. Рекомендований обсяг 3 розділу роботи становить 12 – 14 сторінок друкованого тексту.

Висновки. Загальні висновки до випускної кваліфікаційної роботи мають містити стисле викладення теоретичних і практичних результатів, отриманих автором ВКР особисто в ході дослідження, а також обґрунтування перспектив проведення подальших досліджень у даній галузі (Посилання на інших авторів, їх цитування, а також наведення загальновідомих істин не допускаються). Важливо, щоб сформульовані висновки відповідали поставленим завданням. У висновках необхідно зазначити не тільки позитивне, що вдалося виявити в результаті вивчення теми, але й хиби та проблеми, а також конкретні рекомендації щодо їх усунення. Рекомендований обсяг загального висновку до роботи – 2 – 4 сторінки друкованого тексту.

Список використаних джерел. Бібліографія розміщується після висновків і виконується відповідно до вимог Національного стандарту України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015» (див. Додаток М).

Перелік джерел слід розміщувати в списку одним із таких способів:

- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- в порядку подання посилань у тексті (найбільш зручний для користування);
- за видом джерела (українські джерела, видання іншими мовами, джерела довідкової літератури, програми телебачення, дані комп'ютерної мережі „Інтернет”).

Якщо список містить посилання на літературу та джерела, записані як кириличними літерами, так і латинськими, то спочатку подавати ті, які записані кирилицею, а потім латиницею (за абеткою).

Кількість використаних джерел у випускній кваліфікаційній роботі магістра не повинна бути меншою 50 одиниць.

Додатки містять різний за змістом допоміжний матеріал, який має додаткове, довідкове значення, але необхідний для повного висвітлення теми дослідження:

- таблиці допоміжних цифрових даних;
- проміжні математичні доведення і розрахунки;
- інструкції і методики вирішення певних проблемних питань;
- ілюстрації допоміжного характеру.

За формою це можуть бути: текст, таблиця, рисунок, веб-сайт тощо.

У викладі матеріалу важливо дотримуватись *принципу пропорційності*, який полягає у дотриманні пропорцій між обсягами окремих частин роботи. На кожен додаток повинно бути посилання у тексті.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Загальні вимоги до оформлення випускної кваліфікаційної роботи

Випускна кваліфікаційна робота, як правило, спочатку виконується у чорновому варіанті. Лише після узгодження з науковим керівником дискусійних і сумнівних моментів, врахування зауважень й усунення недоліків, удосконалення структури викладу матеріалу приступають до чистового варіанту.

Кваліфікаційна робота виконується державною (українською) мовою.

ВКР виконується на стандартному папері формату А4 (210х297мм або близькому до нього) білого кольору.

Для написання роботи рекомендовано використовувати текстовий редактор Microsoft Word, **шрифт Times New Roman Суг, розмір 14 пунктів, міжрядковий інтервал - 1,5 см, абзацний відступ – 1,25 см.**

Текст – береги таких розмірів: лівий - не менше 30 мм, правий - не менше 10 мм, верхній і нижній - не менше 20 мм.

Обсяг роботи (без бібліографії та без додатків): 50 – 60 сторінок комп'ютерного набору.

Зауважимо, що до загального обсягу кваліфікаційної роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки.

Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи „ЗМІСТ”, „ВСТУП”, „РОЗДІЛ”, „ВИСНОВКИ”, „СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, „ДОДАТКИ” пишуть великими літерами симетрично до тексту та починають з нової сторінки. Заголовки параграфів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3 інтервалам.

Зміст і результати дослідження необхідно викладати стисло, логічно й аргументовано. Виклад матеріалу автор здійснює використовуючи займенник “ми” та його похідні. Це характеризує комплексний підхід до вирішення проблеми та дає змогу відобразити власну думку як позицію певної групи вчених чи наукової школи.

Всі сторінки кваліфікаційної роботи повинні бути пронумеровані. Нумерація сторінок ставиться у правому верхньому кутку.

Титульний лист є першою сторінкою випускної кваліфікаційної роботи, який включають до загальної нумерації сторінок. На ньому номер сторінки не ставлять.

Після нього розміщуються супровідні документи та анотація на українській та англійській мовах (анотація наводиться тільки для магістерських робіт), які не включаються в загальну нумерацію сторінок роботи.

На сторінці 2 розміщують **зміст** ВКР. Із сторінки 3 розпочинається **вступ** до роботи, далі йде виклад основного тексту роботи.

Кожний розділ пишуть з нової сторінки. Номер розділу ставлять після слова “РОЗДІЛ”, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. В кінці номера параграфу повинна стояти крапка, наприклад: “2.1.” (перший параграф другого розділу). Далі у тому ж рядку наводять заголовок параграфу.

4.2. Оформлення таблиць та ілюстрацій

Наочність випускної кваліфікаційної роботи та її цінність значно підвищуються, якщо здобувач при її написанні буде використовувати *таблиці та ілюстрації*: технічні рисунки, схеми, графіки, діаграми тощо. Їх розміщують після першого згадування про них у тексті, таким чином, щоб можна було читати без повороту переплетеного блоку ВКР або ж на наступній сторінці з поворотом за

годинниковою стрілкою. Ілюстрації та таблиці, які розміщені на окремих сторінках магістерської роботи, не включають до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають словом “Рис.” і нумерують послідовно в межах розділу (за винятком ілюстрацій, поданих у додатках).

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад, Рис.2.1 (перший рисунок другого розділу).

Посилання на таблиці та ілюстрації не варто оформлювати як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов’язана з таблицею чи ілюстрацією, і на яку треба зосередити увагу читача, розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках “(табл. 2.1)” або зворот типу: “...як це видно з рис. 2.1”. Приклад побудови рисунка наведено нижче.

Рис. 2.1. Динаміка темпів зростання доходів та видатків місцевих бюджетів у 2006-2011 роках.

Примітка: побудовано на основі джерела [33]

Цифровий матеріал, як правило, оформляють у вигляді *таблиць*. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею симетрично до тексту. Назву і слово “Таблиця” починають з великої літери. Назву не виділяють жирним шрифтом і не підкреслюють.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки - з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними.

Назва таблиці, заголовки рядків і граф мають бути чіткими, лаконічними, без скорочень.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис “Таблиця” із зазначенням номера. Номер таблиці повинен

складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між яким ставиться крапка, наприклад: “Таблиця 2.1” (перша таблиця другого розділу). При переносі частини таблиці на інший аркуш слово “Таблиця” і її номер, а також назву вміщують тільки над її першою частиною. Над іншими частинами справа пишуть слова “Продовж, табл.” і вказують номер таблиці, наприклад: “Продовж, табл. 2.1”. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки.

Таблиця 2.1

Доходи місцевих бюджетів в Україні у 2018–2022 роках*

Рік	Доходи місцевих бюджетів, млрд грн		Частка у ВВП, % доходів без урахування трансфертів
	без урахування трансфертів	з урахуванням трансфертів	
2018	30,3	53,7	6,9
2019	39,9	75,9	7,3
2020	58,3	107,1	8,2
2021	73,9	137,5	7,8
2022	71,0	134,6	7,8
2023	80,5	159,3	7,4

*Складено автором за даними Міністерства фінансів України та Державної служби статистики України

Примітки до таблиць (як і до тексту), в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо на одному аркуші є одна примітка, то її не нумерують і після слова “Примітка” ставлять крапку. Якщо приміток на одному аркуші є кілька, то після слова “Примітки” ставлять двокрапку, наприклад.

Якщо таблиця має розрив між сторінками, то її оформляють наступним чином:

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6	7	8
Власний капітал, тис. грн.							
Операційні витрати, тис. грн.							
Середньорічна вартість активів, тис. грн.							

Примітка: побудовано на основі додатку А, Б та В

Посилаючись на таблиці, потрібно робити узагальнення та аналіз їх даних. При цьому вживають вислови: “як видно з таблиці...”, “таблиця дозволяє зробити висновок...”, “за результатами аналізу даних таблиці...”. Словесний коментар

ілюстрації необхідний лише тоді, коли треба звернути увагу на найбільш значимий факт або частину ілюстрації, які будуть використані для теоретичних викладок або для обґрунтування висновків.

4.3. Написання формул

При необхідності використовують *формули*. Їх виділяють з тексту вільними рядками. Над і під кожною формулою потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння чи формула не вміщуються в одному рядку, його слід перенести після знака рівності (=) або після інших знаків (+, -, x). Невеликі та нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів подають безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка, який починають зі слова “де” без двокрапки.

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання у наступному тексті. Формули у ВКР (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку.

Наприклад, для розрахунку середнього індексу виконання показників ефективності бюджетної програми можна використати формулу:

$$\bar{I}_{(ef)} = \sum \frac{\Pi_{(ef)i \text{ факт}}}{\Pi_{(ef)i \text{ план}}} \div z_{(ef)} \times 100 \quad , \quad (1.2)$$

де $\sum \frac{\Pi_{(ef)i \text{ факт}}}{\Pi_{(ef)i \text{ план}}}$ - сума співвідношень фактичних та планових значень всіх

показників ефективності, що входять до бюджетної програми;

— $z_{(ef)}$ - кількість показників ефективності бюджетної програми.

Номери формул пишуть біля правого берега аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (1.2) (друга формула першого розділу). Якщо формули розміщуються одна під одною і не відокремлюються текстом, розділовими знаками між ними можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

4.4. Покликання на використані джерела

При написанні випускної кваліфікаційної роботи здобувач повинен робити **посилання на використані джерела**. Покликання робляться тоді, коли в тексті використовують цитати чи вислови, переповідається своїми словами думка того чи іншого автора, наводяться цифри і факти чи використовуються таблиці або

ілюстрації з певного джерела тощо. Вони дають необхідну інформацію щодо процитованого матеріалу, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, а також дають змогу відшукати першоджерела і перевірити їх достовірність.

Покликатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал не включений до останнього видання. Якщо посилаються на джерело з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць чи формул з джерела, на яке робиться посилання у магістерській роботі. При згадуванні у тексті прізвищ авторів ініціали, як правило, ставляться перед прізвищем.

Посилання подаються у тексті роботи у квадратних дужках – [14, с. 20] , де перша цифра – номер джерела у списку літератури, а друга – номер сторінки.

Запозичені висловлювання обов'язково беруть у лапки (оформлювати у вигляді цитати) та посилатися на першоджерело. Порушення цих вимог може призвести до кваліфікації дій автора як плагіату й до недопуску роботи до захисту.

Приклад:

Цитата в тексті: «... незважаючи на пріоритетне значення мовних каналів зв'язку між діловими партнерами, ні в якому разі не можна ігнорувати найбільші канали передачі інформації [13, с. 29]».

Відповідний опис у переліку посилань:

Шкляр В. Елементал : [роман]. Львів : Кальварія, 2005. 196 с. – (Першотвір).

Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст. Пряме цитування конкретного джерела не повинно перевищувати 1–2 абзаців. Кількість прямих цитат на одній сторінці роботи не повинна перевищувати 2–3. Не потрібно подавати цитати у висновках.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, у якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, які викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинне бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні не допускається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами) потрібно бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) цитування не повинно бути ні надмірним, ні недостатнім;

е) якщо автор ВКР виділяє деякі слова, то робиться відповідне застереження, наприклад: (курсив наш. – М.Х.), (підкреслено мною. – М.Х.), (розрядка моя. – М.Х.).

Цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед упуцтним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається.

Кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело. Коли першоджерело недоступне, можна скористатися цитатою, наведеною в іншому виданні, зробивши бібліографічне посилання словами "Цит. за...".

При непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок авторів, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело. На всі ілюстрації, формули та таблиці у магістерській роботі повинні бути посилання в тексті. Посилання на них вказують порядковим номером. Наприклад, ілюстрації – "рис. 1.2"; "...у формулі (2.1)"; "...у табл. 3.2".

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації пишуть скорочено слово "дивись", наприклад: "див.табл.3.2". При цьому слово "таблиця" в тексті пишуть скорочено.

Посилаючись на джерело слід мати на увазі, що кількість посилань має бути оптимальною, тобто не надто надмірною чи мізерною. Вважається, що загальний обсяг огляду літератури не повинен перевищувати 20% обсягу основної частини магістерської роботи.

4.5. Формування списку використаних джерел

Список використаних джерел розміщують після висновків. У списку повинні наводитись лише ті джерела, які дійсно використовуються автором при написанні кваліфікаційної роботи.

Перелік джерел слід розміщувати в списку одним із таких способів:

- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- в порядку подання посилань у тексті (найбільш зручний для користування);

Що стосується останнього варіанта, то він передбачає розміщення джерел у такому порядку:

- законодавчі та нормативні документи,
- відомчі правові акти,
- джерела статистичних даних,

- наукова література в алфавітному порядку,
- іноземні видання.

Хочемо наголосити, що *назва джерел подається тією мовою, якою вони видані. Не потрібно перекладати їх на українську мову.*

4.6. Оформлення додатків

Додатки оформляються як продовження випускної кваліфікаційної роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

При оформленні додатків окремою частиною на окремому аркуші пишуть (друкують) великими літерами слово “ДОДАТКИ”.

Додаток повинен мати заголовок. Він пишеться угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки.

Наприклад, посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкують слово “ДОДАТОК А” і велика літера, що позначає додаток. Додаток А, Додаток Б.

Позначаючи послідовно додатки великими літерами української абетки із нумерації слід виключити літери *Г, І, Є, І, Й, О, Ч, Ь*.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку. Наприклад, А.2 - другий розділ додатка А, В.3.1 - перший підрозділ третього розділу додатка В.

Таблиці, ілюстрації та формули, які розміщені у додатках, нумерують у межах кожного додатка. Наприклад, рис. А. 1 - перший рисунок додатка А; таблиця В.2 - друга таблиця додатка В, Д.1.2 - другий рисунок першого розділу додатка Д.

5. ТИПОВІ ПОМИЛКИ ТА НЕДОЛІКИ ПРИ НАПИСАННІ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ШЛЯХИ ЇХ УНИКНЕННЯ

1. Випускна кваліфікаційна робота магістра - це комплексне дослідження певної проблеми, що ґрунтується на вимогах і завданнях, висунутих перед теорією і практикою господарювання сучасними економічними методами. Тому важливо, щоб вона мала елементи наукової новизни. Потрібно оптимально поєднати теоретичні аспекти досліджуваної проблеми з практикою, дати ґрунтовний аналіз та оцінку вітчизняного та зарубіжного досвіду її ефективного розв’язання.

2. Випускна кваліфікаційна робота - не є безпосереднім переписуванням монографій, підручників, статей у періодичних виданнях. Зібраний матеріал повинен бути узагальненим, проаналізованим, творчо переосмисленим з

обов'язковим авторським баченням проблеми. Виклад потрібно здійснювати своїми словами уникаючи незрозумілих термінів і складних мовних зворотів.

3. Викладати матеріал у випускній кваліфікаційній роботі потрібно логічно, уникаючи використання невпорядкованого та несистематизованого матеріалу, застарілих даних. Усі цифри і факти повинні бути ретельно вивірені і на них мають бути зроблені покликання у текстовій частині.

4. Особливо багато погрішностей допускається студентами при опрацюванні іноземної літератури, оформленні списку літератури і покликань на літературні джерела. При формуванні списку літератури потрібно керуватися правилами запису літератури.

5. Працюючи над науковими роботами зарубіжних авторів потрібно уникати вживання важкозрозумілих слів іноземного походження. По можливості їх слід замінювати словами, що передають їхню сутність українською мовою. Якщо виникає потреба звернутися до іноземної літератури, то доцільно у тексті детально переказати її зміст своїми словами без дослівного цитування і зробити посилання.

6. Випускна кваліфікаційна робота обов'язково має мати зміст, текстова частина повинна бути узгоджена з планом, а її оформлення відповідати всім згаданим вимогам. Водночас висновки до роботи повинні корелювати із завданнями, що поставлені у вступі випускної кваліфікаційної роботи.

7. Потрібно уникати граматичних і стилістичних помилок, “русизмів”, неточного цитування першоджерел. Щодо останньої вимоги то цілком можливою є ситуація за якої порушується (втрачається) номер першоджерела. Щоб уникнути цього посилаючись на джерело радимо виписувати повну назву літературного джерела до тих пір доки не буде сформований остаточний варіант списку літератури. Це полегшить роботу при формуванні списку літератури та його поповнення в подальшій роботі над новими джерелами.

Роботи, виконані без дотримання встановлених вимог до захисту не допускаються.

6. ПІДГОТОВКА, ПОРЯДОК ТА ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

6.1. Процедура попереднього захисту випускної кваліфікаційної роботи на кафедрі

Випускні кваліфікаційні роботи проходять попередній захист на засіданні кафедри фінансів за встановленим графіком, але не пізніше як за три тижні до захисту.

Попереднім захистом випускної кваліфікаційної роботи може вважатися, за

рішенням кафедри, виступ та участь студента у міжнародних та наукових конференціях.

На попередній захист студент повинен подати віддрукований та перевірений науковим керівником текст роботи.

Попередній захист проводиться на засіданні кафедри за обов'язкової присутності завідувача кафедри та наукового керівника та передбачає такі процедурні етапи:

- виступ автора кваліфікаційної роботи з повідомленнями про основні положення роботи;
- детальні відповіді здобувача на усні та письмові запитання членів кафедри щодо змісту й суті роботи;
- виступ наукового керівника (консультанта) про якість виконання роботи, про можливість допуску роботи до захисту перед ЕК. Кафедра робить висновок про готовність роботи до захисту перед ЕК, встановлює час роботи над зауваженнями та термін подачі роботи, оформленої згідно з вимогами, на кафедрі.

Висновок-витяг із засідання кафедри є підставою для допуску роботи до захисту перед ЕК (Додаток К).

На цьому ж засіданні кафедри затверджуються рецензенти кваліфікаційної роботи.

6.2. Рецензування випускних кваліфікаційних робіт

Рецензування випускних кваліфікаційних робіт проводять висококваліфіковані спеціалісти виробничих, наукових і проектних організацій, викладачі, які є фахівцями з певної спеціальності та, як правило, працюють в інших навчальних закладах. Склад рецензентів затверджує декан факультету за поданням завідувача випускової кафедри вищого навчального закладу. Рецензент випускної кваліфікаційної роботи будь-якого освітнього ступеня не повинен бути співробітником кафедри, дипломні проекти (роботи) якої він рецензує. Не дозволяється також призначення керівників випускних кваліфікаційних робіт для взаємного рецензування робіт.

Рецензія має бути об'єктивною, відображати як позитивні, так і негативні сторони роботи й містити оцінку за прийнятою шкалою оцінювання знань студентів. Особливу увагу в ній потрібно звернути на:

- актуальність теми;
- вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань;
- наявність у роботі особистих пропозицій і рекомендацій, їх новизна, перспективність, практична цінність;
- достовірність результатів і обґрунтованість висновків дипломника;
- стиль викладу й оформлення роботи;

- недоліки роботи.

Рецензія не повинна дублювати відгук керівника, тому що відгук керівника – це в основному характеристика професійних якостей випускника та його роботи в процесі проектування, а рецензія – це характеристика якості безпосередньо кваліфікаційної роботи. Рецензія повинна містити рекомендовану оцінку роботи за розширеною лінгвістичною шкалою («відмінно», «дуже добре», «добре», «достатньо», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач має право заздалегідь ознайомитися із текстом рецензії. Негативна рецензія не є підставою для відхилення роботи від її захисту.

6.3. Захист випускних кваліфікаційних робіт

Публічний захист випускної кваліфікаційної роботи відбувається перед екзаменаційною комісією за участю не менше половини її складу, голови комісії, наукового керівника, а також присутності здобувачів даної навчальної групи та зацікавлених осіб. Присутні можуть задавати автору питання, виступати з приводу захисту.

На захист кваліфікаційної роботи у ЕК подають:

- зброшурований примірник випускної кваліфікаційної роботи з поданням голові ЕК щодо захисту кваліфікаційної роботи (містить довідку про успішність, висновок наукового керівника з характеристикою діяльності випускника під час виконання ним випускної кваліфікаційної роботи (проекту), висновок кафедри про стан та якість виконаної випускної кваліфікаційної роботи);
- письмову рецензію на випускну кваліфікаційну роботу з зазначенням рекомендованої оцінки;
- антиплагіатний висновок;
- навчальну картку здобувача освіти;
- зведену відомість про виконання здобувачами навчального плану і одержані ними оцінки з освітніх компонентів, курсових робіт (проектів) та виробничих практик, завірену деканом факультету.

Крім цього, ЕК до захисту випускної кваліфікаційної роботи можуть бути подані:

- опубліковані статті, тези, програми конференцій за темою роботи, у яких автор брав участь; *для захисту випускних кваліфікаційних робіт магістрів наявність друкованої статті (чи методичних розробок тощо) є обов'язковою;*
- документи, які вказують на практичне застосування роботи тощо.

Захист проводиться на відкритому засіданні ЕК. На захисті можуть бути присутні та брати участь в обговоренні всі охочі, не порушуючи порядку й процедури захисту.

Процедура захисту включає:

- доповідь здобувача про зміст роботи;
- запитання до автора;
- оголошення відгуку наукового керівника та рецензента;
- відповіді здобувача на запитання членів ЕК та осіб, присутніх на захисті;
- заключне слово здобувача;
- рішення комісії про оцінку роботи.

У доповіді здобувачу освіти слід висвітлити такі важливі питання: обґрунтування актуальності теми дослідження; мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження; що вдалося встановити, виявити, довести; якими методами це досягнуто; елементи новизни у теоретичних положеннях та в практичних рекомендаціях; і з якими труднощами довелося зіткнутися в процесі дослідження, які положення не знайшли підтвердження.

У виступі мають міститися також відповіді на основні зауваження наукового керівника та рецензента. Доповідь здобувача не повинна перевищувати за часом 10–15 хвилин. Для кращого сприймання присутніми матеріалу бажано підготувати презентацію або виготовити необхідні таблиці, діаграми, графіки. Під час захисту випускної кваліфікаційної роботи здобувач повинен дати вичерпні відповіді на всі зауваження у відгуках та рецензіях, а також у виступах на захисті.

Оцінка за результатами захисту випускної кваліфікаційної роботи виставляється після закритого обговорення у ЕК, фіксується в протоколі ЕК та оголошується її головою на відкритому засіданні.

Тривалість захисту однієї випускної кваліфікаційної роботи не повинна перевищувати 30 хвилин.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Комісія за результатами виступу здобувача та оцінюючи рівень виконаної роботи виставляє оцінку. **Система оцінювання ВКР** спирається на такі параметри:

- глибина аналізу спеціальної літератури, у тому числі й використання новітніх праць як вітчизняних, так і зарубіжних фахівців,
- актуальність і перспективність теми дослідження,
- ступінь наукової новизни,
- методика дослідження,
- достовірність і верифікованість висновків,
- логіка викладення матеріалу,
- стиль, мова і орфографія викладення матеріалу.

Всі ці моменти спеціально наголошуються в рецензії, яку має давати спеціаліст у даній галузі наукового знання, призначений кафедрою.

Для оцінювання рівня виконання та захисту випускної кваліфікаційної роботи використовується 100-бальна система оцінювання знань здобувачів освіти.

Шкала оцінки

Оцінка за 100-бальною шкалою	Розширена лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання з незначними помилками
82-89	дуже добре	B	виконання вище середніх стандартів, але з деякими помилками
75-81	добре	C	в цілому змістовна робота зі значними помилками
67-74	достатньо	D	чітко, але зі значними недоліками
60-66	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1-59	незадовільно	F	незадовільно

При визначенні оцінки роботи повинна бути врахована думка рецензента, виступ здобувача під час захисту своєї роботи, його відповіді на зауваження рецензента та на запитання членів екзаменаційної комісії.

8. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПРИ НАПИСАННІ ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- 1) академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- 2) самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- 3) фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в

освітньому процесі або наукових дослідженнях;

4) фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

5) списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

6) обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

7) хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі; необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

З метою запобігання академічної доброчесності при написанні кваліфікаційної роботи у ВНУ імені Лесі Українки діє Положення про академічну доброчесність. Згідно Положення усі кваліфікаційні роботи повинні проходити перевірку на анти плагіат, а автори кваліфікаційних робіт повинні до захисту надати антиплагіатний висновок на кафедрі. За 10 днів до захисту кваліфікаційні роботи здобувачів освіти повинні бути оприлюднені в депозитарії ВНУ імені Лесі Українки.

9. ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 072 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК (ОПП ФІНАНСИ І КРЕДИТ)

1. Фінанси державних підприємств як складова фінансової системи України.
2. Застосування методів фіскальної і кредитно-грошової політики в національній економіці.
3. Бюджетний процес як демократична процедура вибору суспільних пріоритетів і прийняття фінансових рішень.
4. Необхідність та особливості бюджетного фінансування бюджетних установ в умовах перехідної економіки.
5. Державний бюджет як фактор макроекономічного регулювання: вплив на сукупний попит, споживання, інвестиції і виробництво.
6. Характеристика видатків бюджету на суспільні і соціальні послуги.
7. Бюджетний дефіцит та шляхи його зменшення.
8. Державний борг України: суть, причини та шляхи зменшення.
9. Державний кредит, як іманентна складова державних фінансів.
10. Система фінансового державного контролю України.
11. Управління фінансами бюджетної установи (на прикладі лікарні, школи, бібліотеки, музею тощо).
12. Роль бюджетів у фінансуванні видатків на соціальний захист.
13. Характеристика та проблеми фінансів вищих учбових закладів.
14. Розвиток ринку державних облігацій: необхідність, суть і шляхи впровадження в Україні.
15. Суть та значення перестрахування: стан і перспективи його розвитку.
16. Шляхи реформування податкової системи України в умовах стабілізації інфляції.
17. Вплив податкового навантаження на дохідну частину бюджету і економічний розвиток держави та адміністративно-територіальних одиниць.
18. Страхування окремих форм кредитної діяльності.
19. Проблеми формування і використання місцевих бюджетів (на прикладі...).
20. Ефективність використання коштів місцевих бюджетів і шляхи її зростання.

21. Зміцнення місцевих бюджетів та удосконалення міжбюджетних відносин.
22. Бюджетна підтримка інвестиційної привабливості регіону.
23. Політика держави у сфері відшкодування ПДВ і можливі шляхи її удосконалення.
24. Концептуальні основи та фіскальна компонента вітчизняної моделі універсального акцизу в умовах ринкових перетворень.
25. Роль фінансової системи в обмеженні тіньової економіки.
26. Напрямки удосконалення системи оподаткування малого та середнього бізнесу.
27. Напрями і механізми державного регулювання регіональних фінансів.
28. Система соціального страхування як складова частина соціальної політики України.
29. Сучасний стан страхування фінансових ризиків та поліпшення умов його проведення в Україні.
30. Спеціальні (вільні) економічні зони як інструмент стимулювання розвитку фінансової системи регіонів.
31. Сучасні проблеми функціонування й детермінанти бюджетного механізму регіонального розвитку.
32. Міжбюджетні трансферти як інструмент надання фінансової допомоги місцевим бюджетам.
33. Фіскальна децентралізація: вітчизняні реалії і досвід європейських країн.
34. Програмно-цільовий метод як інструмент вдосконалення бюджетних відносин в Україні.
35. Роль комунальної власності у формуванні фінансово-економічної основи місцевого самоврядування.
36. Податкове регулювання економічної активності суб'єктів підприємництва в Україні.
37. Проблеми формування і функціонування регіонального фіскального механізму.
38. Сучасний стан та проблеми оподаткування аудиту банківських установ.
39. Оцінка податкового навантаження при переході на спрощену систему оподаткування.
40. Прогнозування доходної складової Державного бюджету на території регіону.
41. Основні напрями реструктуризації бюджетного сектору і удосконалення бюджетного процесу.
42. Соціальні видатки як об'єкт бюджетного регулювання.
43. Податок на додану вартість: економічна природа, проблема

обґрунтованості відшкодування і механізм її розв'язання.

44. Казначейська система: перспективи подальшого розвитку.
45. Проблеми бюджетного процесу та ефективності витрачання бюджетних коштів у місті обласного підпорядкування.
46. Можливості оптимізації бюджетних видатків в освіті.
47. Системний підхід до виміру податкового навантаження.
48. Механізми удосконалення бюджетної політики субнаціональних влад.
49. Бюджетні технології в організації економічної політики в Україні.
50. Становлення і розвиток бюджетного унітаризму в Україні.
51. Шляхи реформування фінансової системи у новітній час.
52. Роль податку на прибуток підприємств у формуванні доходів бюджету.
53. Місце непрямих податків у податковій системі України.
54. Проблеми удосконалення системи оподаткування сільського господарства.
55. Вплив податкових складових ціни на фінансовий стан суб'єктів господарювання.
56. Система організації координації діяльності фінансових контролюючих органів за використанням бюджетних коштів.
57. Податки на доходи та податки на видатки в контексті стимулювання економічного зростання.
58. Особливості формування інвестиційного потенціалу страхових компаній України.
59. Системний підхід при побудові ефективної моделі соціального страхування в Україні.
60. Фінансовий механізм формування соціальної політики в період економічних трансформацій.
61. Соціально-демографічні трансформації та проблеми їх фінансового забезпечення.
62. Напрямки зміни оподаткування доходів фізичних осіб в Україні.
63. Тенденції та особливості зміни показників продовольчої безпеки регіону.
64. Тенденції динаміки розвитку фінансового ринку в Україні.
65. Проблеми фінансової стабілізації в сфері АПК та шляхи їх розв'язання.
66. Удосконалення бюджетного адміністрування в Україні.
67. Спрощена система оподаткування як необхідна складова ведення власної підприємницької справи.
68. Роль та значення місцевих податків та зборів у фінансовому забезпеченні місцевого самоврядування.
69. Страхування як складова фінансового механізму соціального захисту.

70. Механізм сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування та шляхи його удосконалення.

71. Фінансові та організаційні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування.

72. Удосконалення організації загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

73. Фінансовий механізм страхування від нещасних випадків на виробництві та шляхи його удосконалення.

74. Сучасний стан та проблеми земельного оподаткування в Україні.

75. Фінансування органів державної влади і управління в сучасних умовах господарювання.

76. Функціонування інвестиційного процесу в економіці України.

77. Місцеві бюджети як інструмент подолання бідності.

78. Оптимізація видатків з місцевих бюджетів на охорону навколишнього середовища.

79. Тенденції динаміки розвитку фондового ринку в Україні в сучасних умовах.

80. Запровадження майнового оподаткування як перспективного напрямку вдосконалення податкової системи України.

81. Особливості функціонування публічних фінансів України в умовах війни Росії проти нашої країни.

82. Публічні закупівлі як умова підвищення ефективності використання публічних фінансів України.

83. Фондовий ринок України: проблеми функціонування в умовах війни та відбудови.

84. Облігації внутрішньої державної позики України: проблеми функціонування та підвищення їх ефективності в умовах війни та відбудови.

85. Фінансові проблеми функціонування інфраструктури фондового ринку України в умовах війни та відбудови.

Примітка: студенти мають право запропонувати власний варіант теми випускної кваліфікаційної роботи, яка відповідає профілю кафедри та спрямована на вирішення проблем публічних та місцевих фінансів, фінансів суб'єктів господарювання та казначейської системи виконання бюджетів різних рівнів.

Зразок заяви на затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи

Декану факультету
економіки та управління
Волинського національного університету імені
Лесі Українки
доц. Данилюк Т. І.
студента(ки) групи ФіК-52 М
спеціальності 072 Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок
освітньо-професійної програми
Фінанси і кредит
Тимчука Івана Івановича
тел. (050) 1234567

ЗАЯВА

Прошу затвердити тему випускної кваліфікаційної роботи “Функціонування інвестиційного процесу в економіці України”.

Науковим керівником прошу призначити д. е. н. (к .е. н.), професора (доцента) кафедри фінансів _____.

5 вересня 2024 р.

(підпис)

Візи:

Завідувач кафедри

Керівник кваліфікаційної роботи (проєкту)

Декан факультету

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет економіки та управління

Кафедра фінансів

Другий (магістерський) рівень

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

«27» вересня 2023 року

ЗАВДАННЯ НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ (ПРОЕКТ)

ЗДОБУВАЧУ ОСВІТИ

Демчук Наталія Василівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) Управління фінансовими ресурсами територіальних громад в умовах децентралізації

Керівник проекту (роботи) Іванов А. Б., д.е.н., професор,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Строк подання студентом роботи (проекту) 04.12.2024 р.

3. Мета та завдання випускної кваліфікаційної роботи (проекту) Метою даної роботи є формування науково-теоретичних підходів та практичного інструментарію щодо формування та використання фінансових ресурсів територіальних громад. Завдання роботи полягають у визначенні основних засад стратегічного маркетингового управління в системі політики розподілу та розробці науково-методичного підходу щодо вибору досліджуваним підприємством торгових посередників

4. Дата видачі завдання 27.09.2023 р.

Типовий план випускної кваліфікаційної роботи

Тема кваліфікаційної роботи : Проблеми формування та використання місцевих бюджетів

ПЛАН

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

1.1. Місцеві бюджети як складова бюджетної системи: теоретичні та організаційні аспекти

1.2. Склад дохідної частини місцевих бюджетів

1.3. Склад видаткової частини місцевих бюджетів

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ (НА ПРИКЛАДІ КІВЕРЦІВСЬКОГО РАЙОНУ)

2.1. Динаміка фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування Ківерцівського району

2.2. Тенденції формування та аналіз дохідної бази бюджету Ківерцівського району

2.3. Аналіз видаткової частини бюджету Ківерцівського району

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ

3.1. Фінансова незалежність органів місцевого самоврядування та способи її зміцнення

3.2. Удосконалення формування доходів місцевих бюджетів та тенденції зміни рівня їх видатків

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Науковий керівник

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДОДАТОК Ж
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

Кафедра економіки і торгівлі

На правах рукопису

ДЕМЧУК НАТАЛІЯ ВАСИЛІВНА

**УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ**

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

Робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Науковий керівник:
КАРЛІН МИКОЛА ІВАНОВИЧ,
доктор економічних наук, професор

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол № ____
засідання кафедри фінансів
від 04.12.2024 р.

Завідувач кафедри
_____ проф. Стащук О.М.

ЛУЦЬК – 2024

ДОДАТОК 3

Форма рецензії на кваліфікаційну роботу

Рецензія на випускню кваліфікаційну роботу здобувача

(спеціальності, освітньо-професійної програми)

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Тема випускної кваліфікаційної роботи:

Актуальність теми _____

Наявність самостійних розробок автора _____

Практична цінність і основні висновки та рекомендації _____

Наявність недоліків _____

Оцінка рецензента (за розширеною лінгвістичною шкалою («відмінно», «дуже добре», «добре»,
«достатньо», «задовільно», «незадовільно»)) _____

Рецензент _____
(підпис)

“ ____ ” _____ р.

(Прізвище, посада)

**Форма подання голові Державної екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи
Волинський національний університет імені Лесі Українки**

**Подання
голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи (проекту)**

Направляється студент _____ до захисту випускної
(прізвище та ініціали)

кваліфікаційної роботи (проекту) за спеціальністю _____
освітньою програмою _____
(назва)

на тему: _____
(назва теми)

Випускна кваліфікаційна робота (проект) і рецензія додаються.

Декан факультету _____
(підпис)

Довідка про успішність

_____ за період навчання на
факультеті (прізвище та ініціали студента)

_____ з 20__ року до 20__ року повністю виконав
навчальний план за напрямом підготовки (спеціальністю, освітньою програмою) з таким
розподілом оцінок за: лінгвістичною шкалою: відмінно __%, дуже добре __%, добре __%,
задовільно __%, достатньо __%; шкалою ECTS: A __%; B __%; C __%; D __%; E __
__%.

Методист факультету _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Висновок керівника кваліфікаційної роботи (проекту)

Студент(ка) _____

Керівник роботи (проекту) _____

(підпис)

«__» _____ 20__ року

Висновок кафедри про випускну кваліфікаційну роботу (проект)

Випускна робота (проект) розглянута.

Студент (ка) _____

(прізвище та ініціали)

допускається до захисту даної кваліфікаційної роботи (проекту) в ДЕК.

Завідувач кафедри _____
(назва кафедри)

(Ініціали, прізвище)

(підпис)

«__» _____ 20__ року

АНОТАЦІЯ

1

Демчук Н.В. Управління фінансовими ресурсами територіальних громад в умовах децентралізації.

[illegible][illegible]

В роботі вдосконалено текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст
текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст текст
текст текст текст текст текст текст текст текст.

[illegible][illegible]

Ключові слова: фінансові ресурси, управління, доходи місцевих бюджетів, видатки місцевих бюджетів, децентралізація, трансферти, податки, бюджетна система.

1

SUMMARY

1

Demchuk N.V. Management of financial resources of territorial communities in conditions of decentralization.

[illegible][illegible][illegible]

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ
БІБЛОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ
ДЖЕРЕЛ, ЯКИЙ НАВОДЯТЬ У НАУКОВІЙ РОБОТІ ЗГІДНО З ВИМОГАМИ**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с 2. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 3. Стащук О. В. Сучасна парадигма фінансової безпеки акціонерних товариств: монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 398 с. 4. Івашко О. А. Теорія фінансів: навч. посіб. [вид. 2-ге; доп. І переробл.]. К. : 7БЦ, 2021. 408 с.
Два автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Карлін М. І., Івашко О. А. Фінансові системи країн Європейського Союзу: підручник. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 384 с.
Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.
Чотири і більше авторів	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін.; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.
Автори (упорядники)	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.
Без автора	1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.

Багатотомний документ	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.
Матеріали конференцій, з'їздів	1. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.
Частина продовжувано го видання	1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i> . Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i> . Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i> . 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.
Каталоги	1. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с.
Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i> . 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsei.org.ua/5_2017/32.pdf .
Бібліографічні показники	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. показжч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. показжч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).
Дисертації	1. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.

Автореферати дисертацій	1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с. 2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.
Частина книги. періодичного, продовжувано	1. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцать лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.

Зразок змісту кваліфікаційної роботи магістра

ЗМІСТ

1

2

3

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	
1.1. .	8
1.2.	12
1.3.	16
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ	
2.1.	21
2.2.	27
2.3.	32
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ	
3.1.	37
3.2.	41
3.3	49
ВИСНОВКИ.....	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60
ДОДАТКИ.....	63

Навчально-методичне видання

електронне видання

**Стащук Олена Володимирівна
Карлін Микола Іванович
Проць Наталія Василівна**

***Методичні рекомендації для написання
випускної кваліфікаційної роботи магістра***

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок